

Allmänna utskottet

VILHELMINA KOMMUN Kommunstyrelsen	
2026 -01- 08	
Dnr	Dianepåb.

Justering verksamhetsområde VA Kittelfjäll

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har tidigare fattat beslut om verksamhetsområde för vatten och avlopp (VA) i Kittelfjäll. Verksamhetsområdet omfattar idag ett betydligt större område än vad som är utbyggt och där kommunal VA-försörjning finns tillgänglig.

Den nuvarande omfattningen innebär att kommunen enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV) har en skyldighet att bygga ut VA inom hela verksamhetsområdet "snarast" när behov uppstår. I områden med låg tomttäthet, fjällmiljö och höga utbyggnadskostnader innebär detta att kommunen inte kan säkerställa kostnadstäckning genom anläggningsavgifter vid nyexploatering. Detta har vid tidigare projekt inneburit betydande risk för VA-kollektivet att bära kostnader som rätteligen borde bäras av exploatörer.

För att skapa en hållbar och laglig process för framtida exploatering föreslås därför att kommunfullmäktige justerar verksamhetsområdet så att det endast omfattar områden där VA faktiskt är utbyggt och tillgängligt. Framtida utvidgningar av verksamhetsområdet sker då genom särskilda beslut i samband med detaljplan och exploateringsavtal.

Förslag till beslut

1. Att kommunfullmäktige beslutar att justera verksamhetsområdet för vatten och avlopp i Kittelfjäll så att det endast omfattar det idag utbyggda VA-nätet enligt bilagd kartredovisning.
2. Att framtida utvidgningar av verksamhetsområdet beslutas av kommunfullmäktige i samband med planprocessen och när VA-försörjning kan tillhandahållas

Beslutsunderlag

Det nu gällande verksamhetsområdet omfattar mark som i dagsläget saknar kommunal VA-försörjning. När kommunen har försökt möjliggöra exploatering inom området har kostnaden för VA-utbyggnad överstigit möjliga anläggningsavgifter. Detta beror bl.a. på:

- långa avstånd mellan fastigheter
- tekniskt svår terräng
- fjäll- och vinterklimat
- låg exploateringsgrad per meter ledning

Kommunen har dÆrmed inte kunnat uppnÆ kostnadstÆckning och VA-kollektivet har risikerat att subventionera exploatering, vilket strider mot LAV:s sjÆlvkostnadsprincip och kollektivets interesse.

Genom att justera verksamhetsområdet sÆ att det endast omfattar befintligt VA-nÆt kan kommunen i framtiden:

- teckna exploateringsavtal enligt PBL
- lÆta exploat¶rer bekosta intern VA-utbyggnad
- ¶verta nÆt efter besiktning
- besluta om utvidgning av verksamhetsomrÆde nÆr VA faktiskt ¶r tillgÆngligt

Detta ¶r ett vanligt arbetssÆtt i andra kommuner med h¶ga exploateringskostnader.

Justeringen ¶r ett **administrativt och juridiskt n¶dvÆndigt steg** f¶r att m¶jligg¶ra kommande avtal och planlÆggning under 2026, och b¶r dÆrf¶r beslutas nu. Riktlinjer f¶r exploateringsavtal samt tekniska VA-krav kommer att inrÆttas i steg 2 under vÆren.

Beslutet sÆnds till:

Kommunchef,
SamhÆllsbyggnadschef

Beskrivning av ærendet

Se ovan.

Konsekvenser

- **För kommunen:**
 - minskad risk att VA-kollektivet belastas med exploateringskostnader,
 - förbättrad efterlevnad av lagen om allmänna vattentjänster,
 - ökad styrbarhet i framtida exploateringsprojekt,
 - tydligare hantering av kostnadstäckning vid nyexploatering.
- **För exploitörer och markägare:**
 - tydligare process och ansvarsfördelning vid nybyggnation,
 - möjlighet att teckna exploateringsavtal innan VA omfattas av verksamhetsområde,
 - ingen rätt till omedelbar anslutning innan VA-utbyggnad skett.
- **För planprocessen:**
 - verksamhetsområde utvidgas först när VA-försörjning kan tillhandahållas,
 - samordning mellan VA-planering och detaljplanering förbättras.

Beslutet bedöms inte medföra ökade kommunala kostnader.

Beslutet innebär inte restriktioner för framtida byggnation utan skapar en ordnad process för hur VA ska utbyggas i samband med exploatering.

Samverkan med annan förvaltning

MBN

Konsultationsbehov

Nej

Analys

Se ovan

Alternativ

Att behålla nuvarande verksamhetsområde. Det skulle innebära att nya exploateringar i fjällmiljö även fortsättningsvis kan leda till att VA-kollektivet subventionerar privata exploateringsprojekt genom att utbyggnadskostnader överstiger anläggningsavgifter. Det alternativet bedöms inte som långsiktigt hållbart.

Ekonomiskt åtagande

Nej

Personal – finansiering - konsekvenser

[Se ovan.](#)

Checklista för barnets bästa

Ej applicerbart.

Besparingspotential

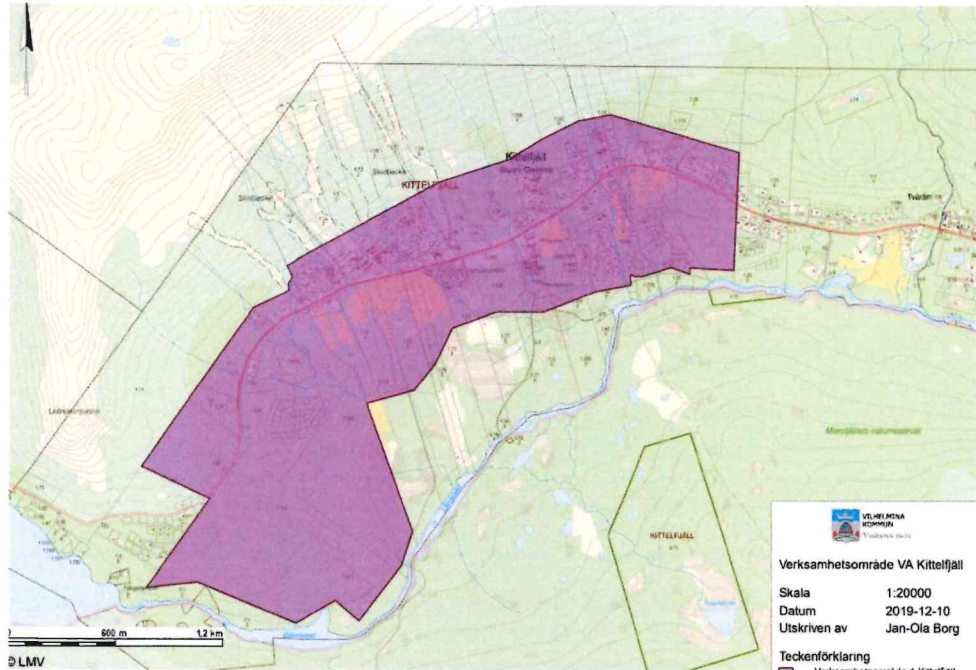
Beslutet ger inte direkta besparingar i form av lägre utgifter, men innebär att kommunen undviker situationer där VA-kollektivet riskerar att belastas med kostnader som inte täcks av anläggningsavgifter. Åtgärden stärker därmed kommunens möjligheter till långsiktigt hållbar ekonomi inom VA-verksamheten.

Christer Staaf
Kommunchef

Maria Philipsson
Handläggare

Bilaga 1
Nuvarande Verksamhetsområde

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Maria Philipsson

Person ID: 197409138521

Datum: 2026-01-08 11:20

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

B23D402BD7419A3F0D137AB981B7C7CF12B7A1806591D6A0D6AB7239A45F52F3

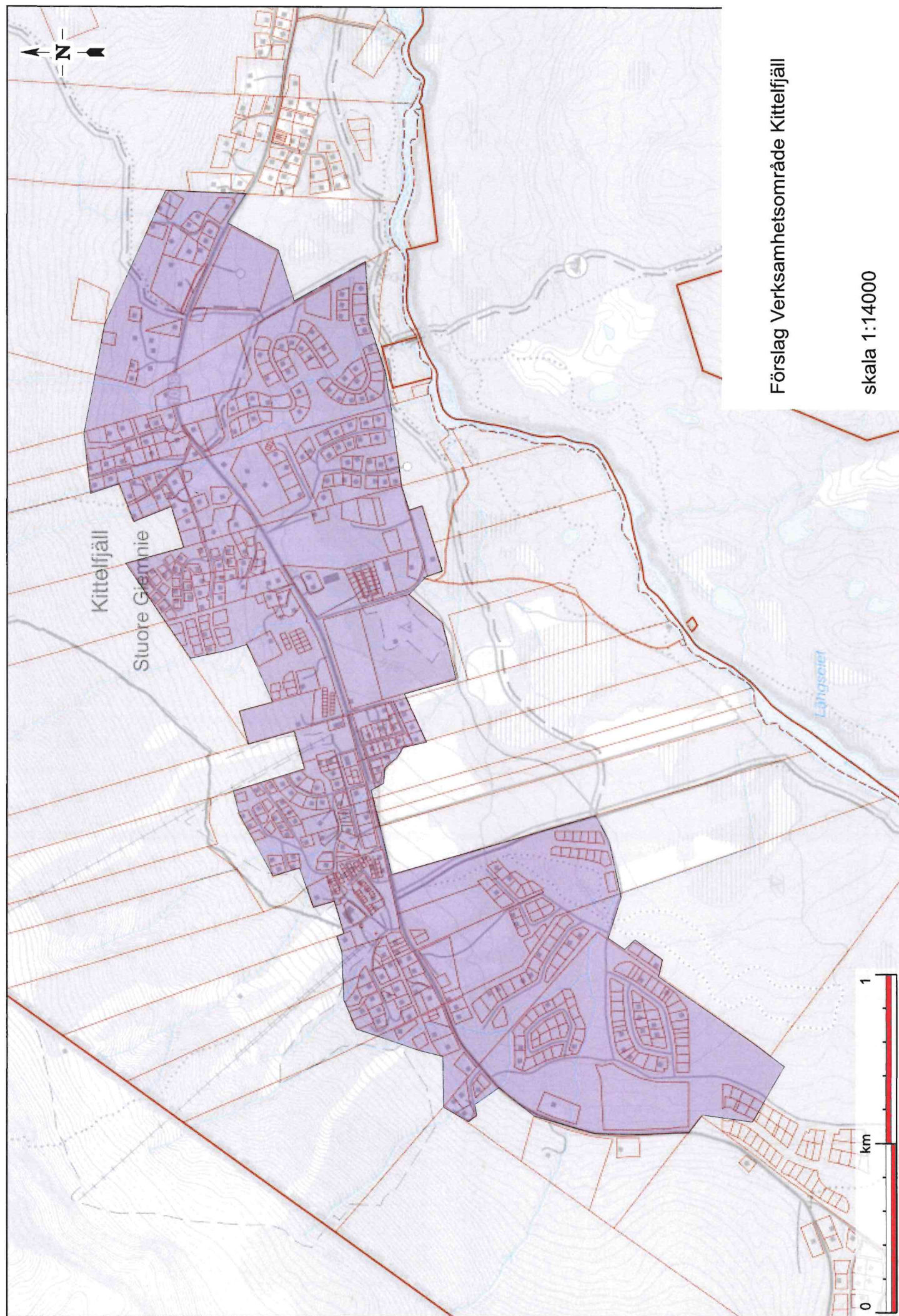
Namn: Christer Staaf

Person ID: 196512298511

Datum: 2026-01-08 12:35

Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:

B23D402BD7419A3F0D137AB981B7C7CF12B7A1806591D6A0D6AB7239A45F52F3

Förslag Verksamhetsområde Kittelfjäll

skala 1:14000